

det hver for sig Anledning til mange høist pinlige Forhold og mange Forviklinger, som ikke alene ere pinlige for geistlige Mænd, men ogsaa maa være pinlige for Menighederne. Maa det ikke være pinligt for Menighederne, naar det nu ofte er vanskeligt, ja, næsten ugjærligt, netop paa Grund af Pensionsforholdene, at fjerne Mænd, som det maa være ønskeligt at faae afskedigede, fordi de ikke længer kunne siges at fyldestgjøre deres Stilling. Kan det undgaas at være misligt ogsaa for Menighederne, at de Geistliges Stilling og Livsvilkaar i denne Henseende er underkastet en Sasard og et timeligt Afhængighedsforhold af Enkeltmands Liv eller Død, som i alle Livets Stillinger, men maasse især i Præstens Stilling er overordentlig uheldigt? — Jeg skal henlede Thingets Opmærksomhed paa, at, hvis man vedtager Forslaget saaledes som vi indstille det, vil man opnaa Salget af overflødige Præstegaardsavlinger, saa at disse betydelige Underholdningsmidler, om hvilke vi Alle ere enige, at de nu blive benyttede paa en uhensigtsmæssig Maade, efterhaanden ville komme saaledes til Raadighed, at det maa anses givet, at de ville kunne bringes til at yde det største og bedste Udbytte for Nationen. Vi ere jo Alle i dette Thing enige om, at de Forhold, som tidligere kunne have gjort det ønskeligt og tilraadeligt at have store Præstegaardsavlinger, ikke længere ere tilstede. Vi have vistnok noget forskjelligte Meninger om, hvor store de Præstegaardsavlinger bør være, som blive tilbage, og jeg skal ikke undlade at udtale, at det saaledes er vitterligt, at Enkelte i dette Thing — og jeg vedkjender mig at være iblandt disse Enkelte — mene, at i den Henseende er man gaaet noget for langt ned. Jeg har den Mening, at det maasse kan foranledige uheldige Forhold, at man ikke har stillet større Befordringsmidler til Præstens Raadighed, end han vil faae ved dette Lovforslags 2 Ld. Hartkorn; men, naar jeg stiller mig paa Thingets store Flertals Standpunkt, saa maa jeg indrømme, at de Herrer, naar de vedtage det foreliggende Forslag, i den Henseende netop have faaet, hvad de ønske. — Der er dernæst det ingenlunde Ubetydelige, men tværtimod særdeles Betydelige, som vil opnaas ved den nye Offerparagraf,

nemlig det, at al Offer i Kirken, al Offerpligt hæves. Det er uomtvisteligt betydelige Midler, som paa denne Maade frigives for Befolkningen. Det er vel ikke muligt aldeles bestemt at sige, hvor store disse Midler ere; thi de Oplysninger, vi have i den Henseende, ere naturligtvis mere eller mindre afrundede, men det vide vi Alle, at der her er Tale om flere hundrede Tusinde Rigsdaler, og det er sikkert nok, at vi ikke pleie at anse en sliq Sum for ringe, naar vi se os i Stand til at befri Befolkningen for den Pligt at udrede den. Vi kunne fornuftigtvis heller ikke anse det for en ringe Ting, at Offeringen i Kirken vil opføre. Der er vistnok Mange af os, som ikke se noget Uheldigt i dette Forhold, men vi kunne ikke ikke skjule for os selv, at andre af Folkethingets Medlemmer og Mange i Befolkningen se noget særdeles Uheldigt i dette Forhold og til en vis Grad ligefrem tage Forargelse deraf, og at denne Anledning til en sorgelig Følelse i Kirken hæves for en Del af vore Medborgere og Trossæller, er dog Noget, Sagen kan undlade at tillægge betydelig Vægt. Naar vi vedtage denne Lov, opnaa vi endvidere det, som vi altid hidtil — det maa siges — her i Folkethinget have lagt størst Vægt paa, og hvori jeg for mit Vedkommende har været fuldstændig enig med det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen), nemlig, at de Midler, som stedse have været henlagte til Geistlighedens Lønning, blive anerkjendte som Statens Midler. Dette opnaas saa fuldstændig, som det ret vel kan tænkes. Overalt, hvor der i dette Lovforslag — og det er ikke saa Steder — er talt om Indtægterne, ere de betegnede som Statens Midler, overalt, hvor Talen er om Udgifter, betegnes de som Statens Udgifter, og endelig er i saa Henseende hele Forholdet præciseret saa tydeligt og stærkt i § 11, at jeg ikke ser nogen Mulighed for at der nogenstunde mere kan reises endog kun Stygge af Tvivl derom. Alt, hvad der har været paatænkt om Etablering af et særligt Fond, er forfaldet. Selv om der var bleven staaende en Bestemmelse om, at Midlerne skulde inddrages i et særligt Fond, vilde dette paa ingen Maade have været afgjørende med Hensyn til Spørgsmaalet, om